શિક્ષણ સૌરભ

www.kanzariya2010.blogspot.com

જ્ઞાનપથ

ધોરણ - ૪

સંકલન- કરમશી કણઝરીયા

તરવાડિયા વજા પ્રાથમિક શાળા, જિ- દાહોદ

પ્રવૃત્તિ-૧

ચાલો, ખાલી જગ્યા પૂરો

ધોરણ - ૪

કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(શાકભાજી, પંખી, રંગ, ફળ, પ્રાણી)

૧. મોર, કબૂતર, કોયલ, સુરખાબ ....

૨. લાલ, પીળો, ગુલાબી, સફેદ ....

૩. કારેલાં, ટામેટાં, દૂધી, ભીંડા ....

૪. સિંહ, શિયાળ, વાઘ, હાથી ....

૫. દાડમ, જામફળ, કેરી, સફરજન ....

પ્રવૃત્તિ-૨

એકમાંથી અનેક

ધોરણ - ૪

આપેલા શબ્દોમાંથી ઓછામાં ઓછા ચાર શબ્દો બનાવો.

ઉદાહરણ: વરસાદ : દર, સાર, વર, સાદ

૧. ઉદાહરણ ....

૨. સફરજન ....

૩. નગરસેવક ....

૪. મધૂસુદન ....

૫. કરમસદ ....

પ્રવૃત્તિ-૩

ચાલો, ખાલી જગ્યા પૂરો

ધોરણ - ૪

કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(ઘર, બોડ, દર, કોઢ, રાફડો)

૧. સાપનું રહેઠાણ ....

૨. માણસનું રહેઠાણ ....

૩. ઉંદરનું રહેઠાણ ....

૪. વાઘ-વરુનું રહેઠાણ ....

૫. ગાયનું રહેઠાણ ....

प्रवृत्ति-४

અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવો

ધોરણ - ૪

નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવો.

ઉદાહરણ : ટમેટું-પંખો   વાક્ય: પંખા નીચે ટેબલ પર ટમેટું પડયું છે.

૧. ઝાંઝર-પગ : ....

૨. ફૂલ-પ્લાસ્ટિક : ....

૩. તડકો-બરફ : ....

૪. કેરી-ફળ : ....

પ્રવૃત્તિ-૫

ખાલી જગ્યા પૂરીએ

ધોરણ - ૪

SHIKSHAN SAURABH KARAMSHI KANZARIYA

કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(ભરાય, દિવસે, મોજ, નજીક, તહેવાર, ખાવા, ચકડોળમાં, જુદાં-જુદાં)

જન્માસ્ટમીના .... ખૂબ મજા આવે. આ .... વર્ષમાં એક વાર આવે છે. દરેક ગામમાં મેળા .... છે. એટલે બાળકોને ખૂબ મજા આવે છે. જુદાજુદા પ્રકારનાં .... બેસવા મળે. સારું સારું .... મળે, ...રમકડાં પણ મળે. ગામની .... તળાવ કે નદી હોય તો ધુબાકા મારીને નહાવાની પણ .... આવી જાય.

ઉદાહરણ મુજબ લખો

નીચે આપેલા ઉદાહરણ મુજબ કેવો, કેવી, કેવું શબ્દ લખો.

ઉદાહરણ : પંખો - કેવો

૧. કેરી - ....

૨. કાંટો - ....

૩. જીભ - ....

૪. ચાંદો - ....

૫. નારિયેળ - ....

૬. કમ્પ્યૂટર - ....

પ્રવૃત્તિ-૭

ખોટું છેકો – સાચું રાખો

ધોરણ - ૪

નીચેના વાક્યમાં આપેલા બે વિકલ્પો પૈકી ખોટા વિકલ્પ પર છેકો મારો.

(૧) કેરીના ઝાડને વડ / આંબો કહે છે.

(૨) હાથી નાનું / મોટું પ્રાણી છે.

(૩) ગાય ઘાસ / માંસ ખાય છે.

(૪) બગલા / મોરને સુંદર પીંછાં હોય છે.

પ્રવૃત્તિ-૮

શબ્દ બનાવો

ધોરણ - ૪

નીચે આપેલા શબ્દના કોઈ પણ બે અક્ષર દૂર કરી નવો શબ્દ બનાવો.

ઉદાહરણ : મતલબ – તલ

૧. દરવાજો - ....

૨. સજીવન - ....

૩. વરસાદ - ....

૪. શણગાર - ....

૫. ભરવાડ - ....

૬. ભણતર - ....

પ્રવૃત્તિ-૯

વાક્યપ્રયોગ

ધોરણ - ૪

નીચેના શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યપ્રયોગ કરો.

ઉદા: કમળ   વાક્ય: કમળ આપણું રાષ્ટ્રીય ફૂલ છે.

૧. ઠંડી : ....

૨. કેરી : ....

૩. કૂતરો : ....

૪. ફૂલ : ....

प्रवृत्ति-१०

શબ્દ ગરબડ

ધોરણ - ૪

આડાઅવળા અક્ષરને ક્રમમાં ગોઠવી શબ્દ બનાવો.

ઉદાહરણ : ફફટાટ - ફટાફટ

૧. શરરી - ....

૨. કશંર - ....

૩. અજવા - ....

૪. જબાઠ - ....

૫. નાર્થપ્રા - ....

૬. રીપક્ષા - ....

પ્રવૃત્તિ-૧૧

કૌંસમાંથી શબ્દ વાપરી વાક્ય લખો

ધોરણ - ૪

SHIKSHAN SAURABH KARAMSHI KANZARIYA

• **લીટી દોરેલ પદની જગ્યાએ કૌંસમાં આપેલો શબ્દ વાપરી વાક્ય ફરીથી લખો.**

ઉદાહરણ : <u>શિવમ</u> બેઠો બેઠો વાંચતો હતો. (હેત્વી)
હેત્વી બેઠી બેઠી વાંચતી હતી.

૧. ઝાડ પર <u>પંખી</u> બેઠું હતું. (કાગડો) જવાબ : ....

૨. <u>છોકરો</u> ઊભો ઊભો ગાતો હતો. (છોકરા) જવાબ : ....

૩. <u>ડોલ</u> પાણીથી ભરેલી હતી. (માટલું) જવાબ : ....

૪. <u>વિદ્યાર્થીઓ</u> દરરોજ લેસન કરે છે. (હું) જવાબ : ....

પ્રવૃત્તિ-૧૨

આગળ - પાછળ

ધોરણ - ૪

આગળ, પાછળ કે વચ્ચે એક અક્ષર ઉમેરી અર્થપૂર્ણ શબ્દ બનાવો.

ઉદાહરણ : બફ - બરફ

૧. કડિ - ....

૨. બરી - ....

૩. પૈયું - ....

૪. ચલ - ....

૫. નિળ - ....

૬. કમ - ....

પ્રવૃત્તિ-૧૩

જોડકાં જોડો

ધોરણ - ૪

‘અ’ વિભાગમાં આપેલ યાદીમાં ‘બ’ વિભાગમાંથી ઉમેરી શકાય તેવું યોગ્ય નામ પસંદ કરીને તેનો ક્રમ લખો.

ક્રમ	‘અ’ વિભાગ	જવાબ	ક્રમ	‘બ’ વિભાગ
૧	તુવેર, ચોળા, ચણા		ક	ચંપો
૨	મોસંબી, બોર, ચીકુ		ખ	વડ
૩	ગુલાબ, મોગરો, કમળ		ગ	નાક
૪	આંખ, કાન, જીભ		ઘ	કેરી
૫	લીમડો, પીપળો, આંબો		ચ	મગ

પ્રવૃત્તિ-૧૪

સુચના મુજબ કરો

ધોરણ - ૪

ઉદાહરણ મુજબ શબ્દજોડ બનાવો.

ઉદાહરણ : કૂતરો - કૂતરી

૧. બકરો - .... ૪. મરઘી - ....

૨. દેડકી - .... ૫. વાંદરી - ....

૩. છોકરો - .... ૬. ઘોડો - ....

પ્રવૃત્તિ-૧૫

જોડકું

ધોરણ - ૪

‘અ’ વિભાગને ‘બ’ વિભાગ સાથે યોગ્ય રીતે જોડો.

ક્રમ	‘અ’ વિભાગ	‘બ’ વિભાગ
૧	અનાજ	શ્રાવણ
૨	આકાર	મંગળ
૩	વાહન	મકાઈ
૪	વાર	ચોરસ
૫	મહિનો	વિમાન

અંતાક્ષરી

આપેલ શબ્દનો છેલ્લો અક્ષર લઇ શબ્દ બનાવો.

ઉદાહરણ : મગજ – જગ, ગમ્મત, તપેલી, લીમડો

સિંહ				
પોપટ				
ગામ				
સાપ				
મગજ				

પ્રવૃત્તિ-૧૭

જોડકાં જોડો

ધોરણ - ૪

‘અ’ વિભાગના અડધાં વાક્યોને પૂર્ણ કરવા માટે ‘બ’ વિભાગમાંથી અડધા વાક્યો પસંદ કરો. પછી સાચાં આખાં વાક્યો નીચે આપેલી ખાલી જગ્યામાં લખો.

‘અ’ વિભાગ	‘બ’ વિભાગ
૧. જો રમવા જવા નહીં દો તો	૧. બીમાર પડીએ.
૨. જો ગંદા હાથે જમીએ તો	૨. હું બહુ તોફાન કરીશ.
૩. જો કાળાં વાદળ દેખાય તો	૩. રમવા જવા દઈશ.
૪. જો ગૃહકાર્ય કરશો તો	૪. વરસાદ આવે.

૧. ....

૨. ....

૩. ....

૪. ....

પ્રવૃત્તિ-૧૮

ભોજન મારા મિત્રોનું

ધોરણ - ૪

પ્રાણીઓનાં નામની સાથે તેમના ખોરાકને જોડીને વાક્ય બનાવો.

ઉદાહરણ : સિંહ – માંસ

વાક્ય : સિંહનો ખોરાક માંસ છે.

ક્રમ	અ	બ
૧	વાઘ	ઉંદર
૨	હરણ	અનાજ
૩	સાપ	માંસ
૪	કબૂતર	માછલી
૫	બગલો	ઘાસ

૧. ....

૨. ....

૩. ....

૪. ....

૫. ....

પ્રવૃત્તિ-૧૯

ખૂટતો અક્ષર મૂકો

ધોરણ - ૪

નીચે આપેલા બોક્સમાં ખૂટતા અક્ષર મૂકીને શબ્દ બનાવો.

મ		ર
	ફે	દ
	તં	ગ
અ		જ
ચો		ડી
કા		ડો
ક	મ	
	બ	લ
બ		ક
	ર	સ
ક	બા	
	હે	

પ્રવૃત્તિ-૨૦

ક્રિયાઓ શોધો અને લખો

ધોરણ - ૪

નીચેના કોષ્ટકમાંથી ક્રિયાઓ શોધી ફરતે ◯ કરી બાજુમાં લખો.

સિં	હ	લ	ખ	વું
ના	દ	શિ	યા	ળ
ચ	ખા	વું	ક	ગા
વું	વાં	દ	રો	વું
મ	વાં	ચ	વું	જ

....

....

....

....

....